

คำนำ

เอกสารหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรการศึกษาพิเศษ เป็นหลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดถือภารกิจและพื้นที่เป็นฐานด้วยระบบ TEPE Online โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร โดยพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้หลักสูตรและวิทยากรที่มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ในทุกที่ทุกเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรการศึกษาพิเศษ จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อยังประโยชน์ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

สารบัญ

คำนำ	1
หลักสูตร “การศึกษาพิเศษ”	3
รายละเอียดหลักสูตร	4
คำอธิบายรายวิชา	4
วัตถุประสงค์	4
สาระการอบรม	4
กิจกรรมการอบรม	5
สื่อประกอบการอบรม	5
การวัดผลและประเมินผลการอบรม	5
บรรณานุกรม	5
เค้าโครงเนื้อหา	7
ตอนที่ 1 การจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง	10
ตอนที่ 2 รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	21
ตอนที่ 3 กระบวนการคัดกรอง	27
ตอนที่ 4 กระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา	32
ใบงานที่ 1	39
ใบงานที่ 2	42
ใบงานที่ 3	43
ใบงานที่ 4	44

หลักสูตร
การศึกษาพิเศษ

รหัส TEPE-02125

ชื่อหลักสูตรรายวิชา การศึกษาพิเศษ

ปรับปรุงเนื้อหาโดย

คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา

ดร.สามารถ รัตนสาคร

อาจารย์ ดร.ลินดา เยห์

ผศ.ดร.ฐิตียา เนตรวงษ์

รายละเอียดหลักสูตร

คำอธิบายรายวิชา

ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง กฎหมายที่ครูการศึกษาพิเศษควรรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กระบวนการคัดกรอง และกระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. บอกความสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษได้
2. อธิบายแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาในประเทศไทยได้
3. อธิบายแนวทางการนำกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้
4. อธิบายลักษณะและบอกประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาได้
5. อธิบายแนวทางการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัยได้
6. อธิบายกระบวนการคัดกรอง วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา
7. เลือกใช้แบบประเมินในการคัดกรองและคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาแต่ละประเภทได้ถูกต้อง
8. วิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายแนวทางการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาได้
9. อธิบายขั้นตอนการสนับสนุนเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาได้
10. สรุปหลักการและขั้นตอนในการจัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะครอบครัวได้
11. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาได้

สาระการอบรม

ตอนที่ 1 การจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ตอนที่ 3 กระบวนการคัดกรอง

ตอนที่ 4 กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

กิจกรรมการอบรม

1. ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
2. ศึกษาเนื้อหาสาระการอบรมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้
5. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
6. แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่สนใจ
7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรประจำหลักสูตร
8. ทำแบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. ใบความรู้
3. วิดีทัศน์
4. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
5. กระดานสนทนา (Web board)
6. ใบงาน
7. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผลการอบรม

วิธีการวัดผล

1. การทดสอบก่อนและหลังอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
2. การเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ส่งงานตามใบงานที่กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552. ประกาศ ณ วันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2552.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ.(2554). เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ.ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2554. ค้นจาก <http://www.nectec.or.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2550ก). ราชกิจจานุเบกษา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550.เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2550.

_____. (2550ข). **ราชกิจจานุเบกษา**. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 .เล่ม 124 ตอนที่ 61 ก ลงวันที่ 27 กันยายน 2550.

_____. (2551). **ราชกิจจานุเบกษา**. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551

Thompson, J.R., Bakken, J.P., Fulk, B.M., Karlan, G.P. (2004). **Using technology to improve the literacy skills of students with disabilities**. Illinois: Learning point associates.

Response to intervention. (2011). ค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2554. ค้นจาก http://en.wikipedia.org/wiki/Response_to_intervention

หลักสูตร TEPE-02125

การศึกษาพิเศษ

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 1 การจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 1.1 ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 1.2 กฎหมายที่ครูการศึกษาพิเศษควรรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ

เรื่องที่ 1.3 ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

แนวคิด

1. การจัดการศึกษาพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตัวเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

2. จุดประสงค์เพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษทุกประเภท ให้จัดการศึกษาที่มีรูปแบบ และระบบการจัดการที่หลากหลายและครอบคลุมทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความบกพร่อง/ความพิการต่อเนื่องตลอดชีวิต

3. กฎหมายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทย ได้ถูกบัญญัติขึ้นตั้งแต่กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีเครื่องมือในการดำเนินงาน คนพิการมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตขึ้นอยู่กับความสามารถและศักยภาพของคนพิการแต่ละคนเอง

4. ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษานั้นมีหลายประเภท และมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้นสถานศึกษาในปัจจุบันได้จัดให้มีการจัดการศึกษาพิเศษขึ้นหลากหลายรูปแบบ เช่น การเรียนร่วม หรือโรงเรียนที่จัดขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพให้เป็นคนที่มีสุขภาพดีตามศักยภาพที่เด็กพิการจะพึงได้จนสามารถช่วยเหลือตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกได้เท่าเทียมกับผู้อื่น

วัตถุประสงค์

1. สามารถบอกความสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษได้
2. สามารถอธิบายแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาในประเทศไทยได้
3. สามารถอธิบายแนวทางการนำกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้
4. สามารถอธิบายลักษณะและบอกประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาได้

ตอนที่ 2 รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

แนวคิด

1. การจัดโปรแกรมการสอนเด็กพิเศษ ควรเน้นที่ความสามารถของนักเรียน และให้นักเรียนมีโอกาสได้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความพิการ หรือความบกพร่อง เพื่อให้ นักเรียนมีความมั่นใจว่า แม้นตนเองมีความบกพร่อง แต่ก็ยังมีความสามารถบางอย่างเท่ากับหรือดีกว่าคนปกติ ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือมีทั้งการเรียนในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย

2. เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นวิทยาการที่ มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้พ้นจากอุปสรรค ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษา และการประกอบอาชีพ วิทยาการของเทคโนโลยีด้านนี้ จึงต้องคำนึงถึงสภาพความพิการของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

สามารถอธิบายแนวทางการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบ นอก ระบบและตามอัธยาศัยได้

ตอนที่ 3 กระบวนการคัดกรอง

แนวคิด

กระบวนการคัดกรอง เป็นกระบวนการคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาแต่ละประเภทให้เข้าเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสมที่สุด หรือถ้ากรณีพบว่า นักเรียนมีแนวโน้มอาจมีความบกพร่องอยู่ในระดับที่รุนแรงก็จะส่งต่อไปยังแพทย์ นักจิตวิทยา หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับการประเมินและวินิจฉัยเพิ่มเติมต่อไป วิธีการคัดกรองมีหลายรูปแบบ เช่น วิธีการสังเกต หรือการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายกระบวนการคัดกรอง วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

2. สามารถเลือกใช้แบบประเมินในการคัดกรองและคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาแต่ละประเภทได้ถูกต้อง

ตอนที่ 4 กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

แนวคิด

1. การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกสังกัด ผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีความรู้ในเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง การคัดกรอง การประเมินความสามารถเบื้องต้น การจัดทำแผนการจัดการศึกษา การใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และการ

ให้ความช่วยเหลือที่หลากหลายรูปแบบเพื่อให้คนพิการมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตเต็มตามศักยภาพ

2. การให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษานั้น สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมทั้งกับนักเรียนทั้งในด้านร่างกาย วิชาการ อารมณ์และสังคม รวมถึงการช่วยเหลือตนเอง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและมีขีดจำกัดน้อยที่สุดในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน รวมไปถึงเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และวิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล

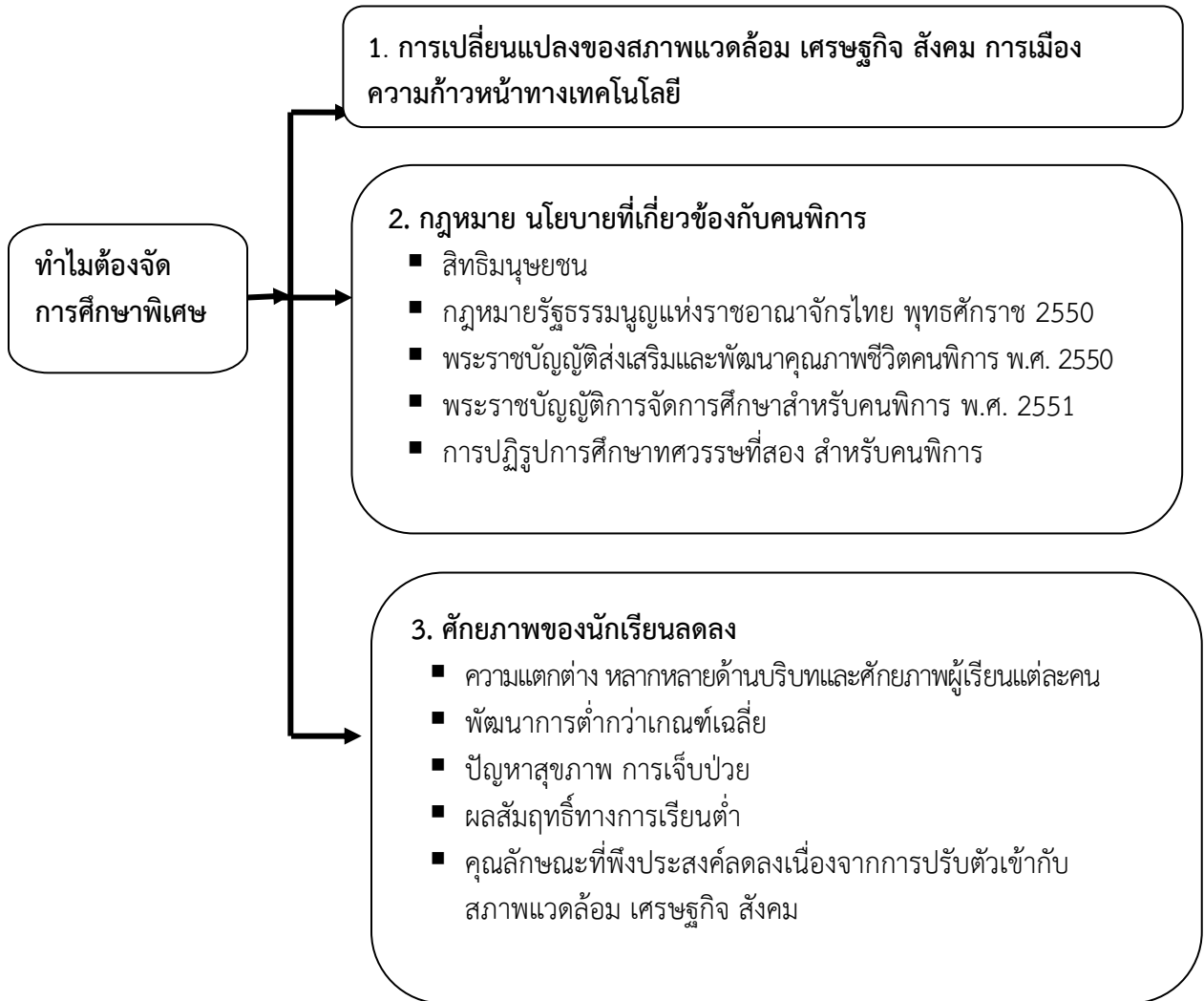
วัตถุประสงค์

1. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายแนวทางการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาได้
2. สามารถอธิบายขั้นตอนการสนับสนุนเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาได้
3. สามารถสรุปหลักการและขั้นตอนในการจัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะครอบครัวได้
4. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาได้

ตอนที่ 1 การจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 1.1 ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีรวมทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกัน คนพิการเป็นบุคคลหนึ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาตามสิทธิและโอกาสที่กฎหมายกำหนดอย่างเต็มศักยภาพ ให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างอิสระในฐานะพลเมืองคนหนึ่งของประเทศ

สรุป

การจัดการศึกษาพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาและบริการสนับสนุนให้กับบุคคลที่มีความต้องการทางการศึกษาพิเศษเป็นพิเศษ ซึ่งครอบคลุมบุคคลที่มีความบกพร่องหรือพิการ และบุคคลที่มีปัญหาหรือประสบการณ์ความล้มเหลวในการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษา โดยเหตุผลที่ต้องจัดการศึกษาขึ้น เพราะการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สิทธิมนุษยชน และลดความแตกต่างระหว่างบุคคลลง

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1.1

เรื่องที่ 1.2 กฎหมายที่ครูการศึกษาพิเศษควรรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ

กฎหมาย นโยบายที่ครูการศึกษาพิเศษควรรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

1. สิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิที่ทุกคนมีอยู่ในฐานะเป็นมนุษย์ ทั้งสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ในส่วนบุคคลและสิทธิในการอยู่ร่วมกันในสังคม สิทธิในความเป็นมนุษย์นั้น มีทั้งสิทธิตามกฎหมายและสิทธิที่มีอยู่โดยไม่ขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของกฎหมาย แต่เป็นสิทธิที่เกิดจากมาตรฐานเพื่อความถูกต้อง ความเป็นธรรม หรือความยุติธรรม แต่เดิมสิทธิมนุษยชนจะกล่าวถึงในชื่ออื่น เช่น สิทธิในธรรม สิทธิในธรรมชาติ เป็นต้น สิทธิมนุษยชนจะครอบคลุมสิทธิต่างๆ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์เพื่อให้มีชีวิตที่ดีในสังคมดังนี้ 1) สิทธิในชีวิต ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน มนุษย์สามารถมีชีวิตอยู่ได้และได้รับการคุ้มครองให้ปลอดภัยได้รับการตอบสนองตามความต้องการขั้นพื้นฐานของชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ทุกชีวิตล้วนมีคุณค่าด้วยกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อการดำรงชีวิตอยู่เป็นพิเศษจากผู้อื่น เช่น คนพิการ คนชรา ฯลฯ ดังนั้นทุกคนควรปฏิบัติต่อบุคคลด้วยโอกาส ให้ความสำคัญให้โอกาสและให้ความช่วยเหลือตามสมควร เพื่อให้ทุกชีวิตมีความเท่าเทียมกันมากที่สุด 2) สิทธิในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองตามแนวทางที่ถูกต้อง คนในสังคมต้องให้โอกาสกับคนที่เคยกระทำไม่ถูกต้อง ให้โอกาสคนเหล่านี้ได้รับการอบรมแก้ไขและพัฒนาตนเองใหม่ ให้สามารถมีชีวิตที่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น

ประเทศไทยได้เข้าร่วมรับรอง "ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน" ของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศ ดังนั้นบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกคนตระหนักในความสำคัญของสิทธิมนุษยชน และเป็นแนวทางปฏิบัติต่อกันในฐานะเพื่อนมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน โดยตระหนักว่าทุกคนมีสิทธิในชีวิต มีสิทธิในการยอมรับนับถือ และมีสิทธิในการดำรงชีวิตและพัฒนาตนเองตามแนวทางที่ถูกต้องนั่นเอง

2. สิทธิเด็ก

กฎหมายสิทธิเด็ก มีที่มาจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้กำหนดสิทธิพื้นฐานของเด็กไว้ 4 ประการ คือ 1) สิทธิที่จะมีชีวิตรอด เป็นสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูทั้งทางร่างกาย จิตใจ ตลอดจนที่อยู่อาศัยให้เกิดความปลอดภัย และต้องได้รับการดูแลด้านสุขภาพจากบริการทางการแพทย์ 2) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา เด็กทุกคนต้องได้รับสิทธิรับการศึกษาที่ดี ได้รับโภชนาการที่เหมาะสม 3) สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง เป็นสิทธิที่เด็กทุกคนจะได้รับความคุ้มครองให้รอดพ้นจากการทารุณทุกรูปแบบ เช่น การทำร้าย การนำไปขาย ใช้แรงงานเด็ก หรือแสวงหาประโยชน์มิชอบจากเด็ก 4) สิทธิที่ในการมีส่วนร่วม มีสิทธิที่จะแสดงออกและแสดงความคิดเห็นต่อสังคมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก กฎหมายสิทธิเด็กดังกล่าวปัจจุบันหลายประเทศได้ยอมรับและนำมาอนุวัติบัญญัติเป็นกฎหมายภายในของแต่ละประเทศสมาชิกเป็นจำนวนมาก และ

ประเทศไทยก็รับหลักการดังกล่าวมาบัญญัติเป็นกฎหมายภายในชื่อว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

3. กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้ รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ตามที่กฎหมายบัญญัติและให้ความคุ้มครอง การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ดังนี้ มาตรา 30,40 (6) ,49, 54, 80, 152

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติขึ้นทดแทนพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควรกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และกำหนดบทบัญญัติ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการเพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตลอดจนให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ โดยการเสริมสร้างสมรรถภาพหรือความสามารถของคนพิการให้มีสภาพที่ดีขึ้น หรือดำรงสมรรถภาพหรือความสามารถที่มีอยู่เดิมไว้ โดยอาศัยกระบวนการทางการแพทย์ การศาสนา การศึกษา สังคม อาชีพ หรือกระบวนการอื่นใด เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงานหรือดำรงชีวิตในสังคมอย่างเต็มศักยภาพ

มาตราที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ คือ มาตรา 15, 20 (2),11,19

4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยจัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการจัดการศึกษา

สำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

5. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้การบริการและการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการในด้านการศึกษาเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกระบบและทุกระดับการศึกษาเนื่องจากการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคลและทุกโรงเรียนจะต้องจัดทำโดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง

การปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) สำหรับเป็นแผนแม่บทการพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการทุกองค์กรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “คนพิการได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเสมอภาค” ประกอบด้วยนโยบาย 4 ข้อ คือ

1.1 นโยบายข้อที่ 1 คนพิการได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั่วถึงและเสมอภาค

ยุทธศาสตร์ เพิ่มโอกาสให้คนพิการได้รับบริการทางการศึกษา

1.2 นโยบายข้อที่ 2 คนพิการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละ

ประเภทความพิการในทุกระบบและรูปแบบการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลให้เหมาะสมสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้สำหรับคนพิการ

1.3 นโยบายข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

1.4 นโยบายข้อที่ 4 พัฒนาคูณาการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารลະกลไกในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปฏิรูประบบการเงิน การคลังและงบประมาณเพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการ

สรุป

กฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ข้างต้นจะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในระบบการศึกษาทั่วไป เรียกว่า การศึกษาแบบเรียนรวม โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การส่งเสริม “ความเสมอภาค” และ “การจัดการให้เป็นปกติ” ตามหลักการของ “การศึกษาเพื่อมวลชน” เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หรือที่เรียกว่าเป็นกฎหมายทางการศึกษา เป็นกฎหมายมาตรา 10 กำหนดว่าการจัดการต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อีกทั้งความในวรรค 2 และวรรค 3 ระบุต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจสติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือผู้มีร่างกายพิการ ทพพลภาพไม่สามารถช่วยตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล ด้อยโอกาส และบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ (ปัญญาเลิศ) ต้องจัดในรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น แสดงว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หรือกฎหมายทางการศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้บุคคลทุกประเภท เป็นหลักการเดียวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ที่จะเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาตามความสามารถของแต่ละบุคคลนั้นคือการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1.2

เรื่องที่ 1.3 ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

การกำหนดประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา มี 2 กระทรวงที่มีประกาศกระทรวง ชัดเจน ดังนี้ 1) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ได้กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา 9 ประเภท และ 2) ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2552 เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ 6 ประเภท โดยคำนึงถึงบุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม รายละเอียดดังนี้

จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ได้กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552”

ข้อ 2 ประเภทของคณพิการ มีดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- (2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- (3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- (4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
- (5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- (6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
- (7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
- (8) บุคคลออทิสติก
- (9) บุคคลพิการซ้อน

ข้อ 3 การพิจารณาบุคคลที่มีความบกพร่องเพื่อจัดประเภทของคณพิการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ประกาศเรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ 6 ประเภท โดยคำนึงถึงบุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ดังนี้

หลักเกณฑ์กำหนดความพิการในแต่ละประเภท ได้แก่

1) ความพิการทางการเห็น หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการเห็น

1.1) ตาบอด หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็น เมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาสายที่ตีกว่าเมื่อใช้แว่นสายตารธรรมดาแล้ว อยู่ในระดับแยกกว่า 3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ลงมาจนกระทั่งมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง หรือมีลานสายตาแคบกว่า 10 องศา

1.2) ตาเห็นเลือนราง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็นเมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ตีกว่า เมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้ว อยู่ในระดับตั้งแต่ 3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ไปจนถึงแยกว่า 6 ส่วน 18 เมตร (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 ฟุต (20/70) หรือมีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

2) ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ได้แก่

2.1) หูหนวก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางกรไต่ยีน เมื่อตรวจการไต่ยีน โดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิร์ตซ์ 1,000 เฮิร์ตซ์ และ 2,000 เฮิร์ตซ์ ในหูข้างที่ไต่ยีนดีกว่าจะสูญเสียการไต่ยีนที่ความดังของเสียง 90เดซิเบลขึ้นไป

2.2) หูตึง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือ การเข้าไป มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการไต่ยีน เมื่อตรวจวัดการไต่ยีน โดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิร์ตซ์ 1,000 เฮิร์ตซ์ และ 2,000 เฮิร์ตซ์ ในหูข้างที่ไต่ยีนดีกว่าจะสูญเสียการไต่ยีนที่ความดังของเสียงน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาจนถึง 40 เดซิเบล

2.3) ความพิการทางการสื่อความหมาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องทางการสื่อความหมาย เช่น พูดไม่ได้ พูดหรือฟังแล้วผู้อื่นไม่เข้าใจ เป็นต้น

3) ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ได้แก่

3.1) ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขน ขา อาจมาจากสาเหตุ อัมพาต แขน ขา อ่อนแรง แขน ขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจนมีผลกระทบต่อการทำงานมือ เท้า แขน ขา

3.2) ความพิการทางร่างกาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง หรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว และภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน

4) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือออทิสติก หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือออทิสติก ได้แก่

4.1) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด

4.2) ความพิการออทิสติก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางพัฒนาการด้าน

สังคม ภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของสมอง และความผิดปกติที่นั่นแสดงก่อนอายุ 2 ปีครึ่ง ทั้งนี้ ให้รวมถึงการวินิจฉัย กลุ่มออทิสติกสเปกตรัมอื่น ๆ เช่น แอสเพอร์เกอร์ (Asperger)

5) ความพิการทางสติปัญญา หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางสติปัญญา ได้แก่ การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเขาว์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกติที่นั่นแสดงก่อนอายุ 18 ปี

6) ความพิการทางการเรียนรู้ หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการเรียนรู้ ได้แก่ การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม โดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางสมอง ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ หรือกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานอื่นในระดับความสามารถที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามช่วงอายุและระดับสติปัญญา

การกำหนดความพิการ ตามระเบียบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เป็นผู้ตรวจวินิจฉัยและออกใบรับรองความพิการเว้นแต่นายทะเบียนกลาง หรือนายทะเบียนจังหวัดแล้วแต่กรณี เห็นว่าบุคคลนั้นมีสภาพความพิการที่สามารถมองเห็นได้โดยประจักษ์จะไม่ต้องให้มีการตรวจวินิจฉัยก็ได้ ด้านกระทรวงศึกษาธิการในช่วงแรก กำหนดให้ครูเป็นผู้คัดกรองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับบริการทางการศึกษาตามกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Plan: IEP)

จากการศึกษาประกาศทั้งของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การกำหนดประเภทความพิการมีความครอบคลุมคนพิการทุกประเภท ไม่แตกต่างกัน โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดให้ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือออทิสติก อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย อยู่ในกลุ่มเดียวกัน แต่กระทรวงศึกษาธิการแยกเป็นสองกลุ่มและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่ได้กำหนดประเภทความพิการซ้อนไว้แต่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เพื่อความชัดเจนในการบริการทางการศึกษาซึ่งมุ่งประเด็นไปที่ประเภทความพิการที่เป็นข้อจำกัดในการจัดการเรียนรู้ ส่วนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดภายใต้ขอบเขตการให้บริการทางการแพทย์ สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิต สวัสดิการทางสังคมและอาชีพ

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรมรูปแบบกิจกรรม On-line Discussion

สาระการอบรม

ความสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษและวิวัฒนาการในการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาในประเทศไทย กฎหมายระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ลักษณะและประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ประกอบด้วย

1. วิวัฒนาการในการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย
2. กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ
3. ลักษณะและประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา
4. แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

กิจกรรมการอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเนื้อหาเรื่อง “การจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง” และสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารประกอบการอบรม ท่านสามารถ Down Load File เอกสารข้างล่างนี้มาศึกษาสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือสามารถพิมพ์ออกมาได้โดยการ Click ที่เอกสารประกอบการอบรม

- ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง "ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง"
- ใบความรู้ที่ 1.2 เรื่อง "กฎหมายที่ครูการศึกษาพิเศษควรรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ"
- ใบความรู้ที่ 1.3 เรื่อง "ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา"

การศึกษา"

2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยใช้ คำสำคัญว่า “การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน” “พระราชบัญญัติ คนพิการ” “กฎหมาย พิการ” หรือไปศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

- http://www.moe.go.th/EFA/images/stories/article/EFA_-Dr.Preeyanuch.pdf
- <http://www.tddf.or.th/tddf/laws/rsp4-1.php>
- <http://kormor.obec.go.th/act/act062.pdf>
- http://www.m-society.go.th/content_detail.php?pageid=111

3. ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยายเพิ่มเติมได้ Click เลือกที่ เมนูบทบรรยาย

4. ผู้เข้ารับการอบรม สรุปสาระสำคัญจากคำบรรยาย เอกสารประกอบการอบรมและศึกษากรณีศึกษาจาก วิดีทัศน์

5. เข้ารับการอบรมร่วมสนทนาใน กระดานสนทนา (Web board) ในประเด็นต่อไปนี้

- ประเด็นที่ 1 “การนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไร มีประสิทธิภาพ มีแนวทางอย่างไรบ้าง”

6. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสนทนากับวิทยากร และเพื่อนผู้เข้ารับการอบรมทางกระดานสนทนา (Web board หรือผ่านทาง Facebook ตลอดเวลา)

7. หลังจากให้ผู้เข้ารับการอบรมสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการฟังคำบรรยาย ศึกษาเอกสารประกอบการอบรม และร่วมสนทนาใน Web board ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานต่อไปนี้

- ใบงานที่ 1.1 “ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง”
- ใบงานที่ 1.2 “กฎหมายที่เกี่ยวข้องสู่การจัดการศึกษาเพื่อทุกคน”
- ใบงานที่ 1.3 “ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา”

8. หลังจากให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ โดย Click ที่ แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 1

สื่อประกอบการฝึกอบรม

1. เอกสารใบความรู้

- ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง “ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง”
- ใบความรู้ที่ 1.2 เรื่อง “กฎหมายที่ครูการศึกษาพิเศษควรรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ”
- ใบความรู้ที่ 1.3 เรื่อง “ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา”

การศึกษา”

2. บทบรรยาย เรื่อง “การจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง”

การประเมิน

1. การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Web board)
2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 1

สรุป

การจัดการศึกษาให้สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ เด็กพิการซ้ำซ้อน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องด้านสายตา เด็กที่มีความบกพร่องด้านการได้ยิน เด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์ และสังคม หรือเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม ซึ่งเด็กกลุ่มพิเศษเหล่านี้จะไม่สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการจัดการศึกษาแบบเดียวกันกับเด็กปกติ ดังนั้น การศึกษาพิเศษจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาแก่เด็กกลุ่มพิเศษดังกล่าว ซึ่งการจัดการศึกษาพิเศษได้รวมถึงด้านกระบวนการสอน วิธีการสอน เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) สภาพแวดล้อม เครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อความสามารถ และความต้องการของเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล และบำบัดฟื้นฟูให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เด็กพิการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการศึกษาจนสามารถพัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล ผู้สอนจึงต้องเข้าใจธรรมชาติและคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียนแต่ละคน

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่อง 1.3 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1.3

ตอนที่ 2 รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การจัดการศึกษาของไทยเน้นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนตามหลักสิทธิมนุษยชน โดย ปี พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียนโดยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต” สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 กำหนดให้จัดการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของคนพิการแต่ละบุคคล โดยคนพิการมีสิทธิเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคลโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกประเภท

รูปแบบการจัดการศึกษา

ตามกฎหมายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ กำหนดให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด นอกจากนี้ยังกำหนดให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดสถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมายให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสานความร่วมมือจากชุมชนหรือนักวิชาชีพเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับ หรือบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ

การศึกษาพิเศษตลอดชีวิต

การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การศึกษาในระบบ (Formal Education) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เป็นการจัดการศึกษาในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยจะมีรูปแบบดังนี้

ปัจจัยความสำเร็จของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมมีประสิทธิผลขึ้นอยู่กับส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหาร
2. ศักยภาพของผู้เรียน
3. กฎหมาย
4. ทักษะความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง
5. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
6. สมรรถภาพของครู
7. การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ
8. สิ่งอำนวยความสะดวก

1.2 การจัดการศึกษาแบบเฉพาะความพิการ เป็นการจัดการศึกษาในส่วนของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. การศึกษานอกโรงเรียน หรือการศึกษานอกระบบ (Non-Formal Education) จะแบ่งออกเป็น

- 2.1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ
- 2.2 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
- 2.3 ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ

3. การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) จะแบ่งออกเป็น

- 3.1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ
- 3.2 ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
- 3.3 ผู้ปกครองจัดการศึกษาเอง

การพัฒนานักเรียนในแต่ละรูปแบบการจัดการศึกษา ควรประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน คือ การวิเคราะห์นักเรียนทั้งความสามารถพื้นฐาน ความสนใจ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก 2) กระบวนการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน เช่น การวิเคราะห์หลักสูตร ผลการวิเคราะห์นักเรียน ความสามารถหรือความถนัดของผู้สอน วิเคราะห์ผู้เนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ สื่อการสอน วิเคราะห์รูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและนักเรียน 3) การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 4) การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปสู่ปฏิบัติ 5) การประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่สนับสนุนการเรียนรู้

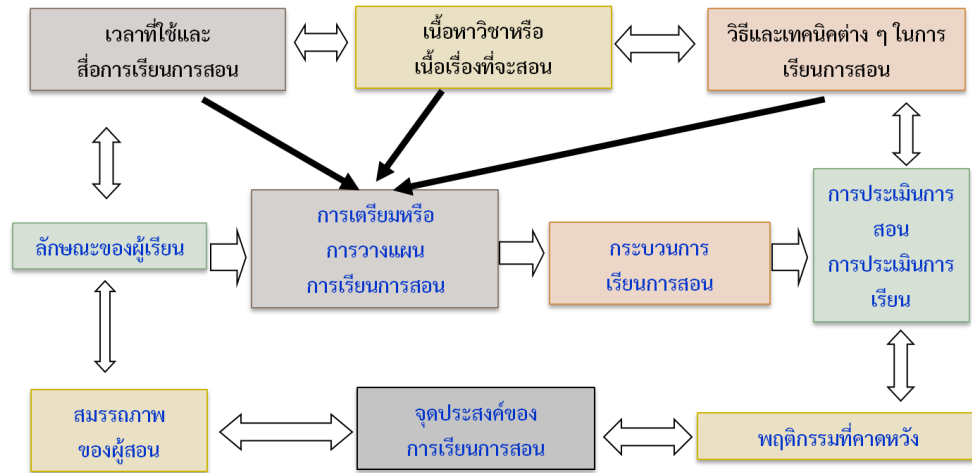
เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นวิทยาการที่ มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้พ้นจากอุปสรรค ทั้งในด้าน การดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษา และการประกอบอาชีพ วิทยาการของเทคโนโลยีด้านนี้ จึงต้องคำนึงถึง สภาพความพิการ อันได้แก่ ความพิการทางกาย ทางตา ทางหู ทางสติปัญญา และทางการเรียนรู้ ในการสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก ให้ตรงกับความต้องการ เฉพาะของผู้พิการแต่ละประเภท การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ ของผู้ที่เกี่ยวข้องหลายสาขา นอกจากความรู้ เทคโนโลยีแกนหลัก แล้วยังต้องใช้ความรู้ ทางด้านการแพทย์ การบำบัด การศึกษาพิเศษ วิศวกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพ (Rehabilitation Engineering) รวมทั้ง การออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่ต้องคำนึงถึงส่วนติดต่อใช้งาน (User Interface) กับผู้พิการ ซึ่งมีความต้องการพิเศษ

ประเภทของเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

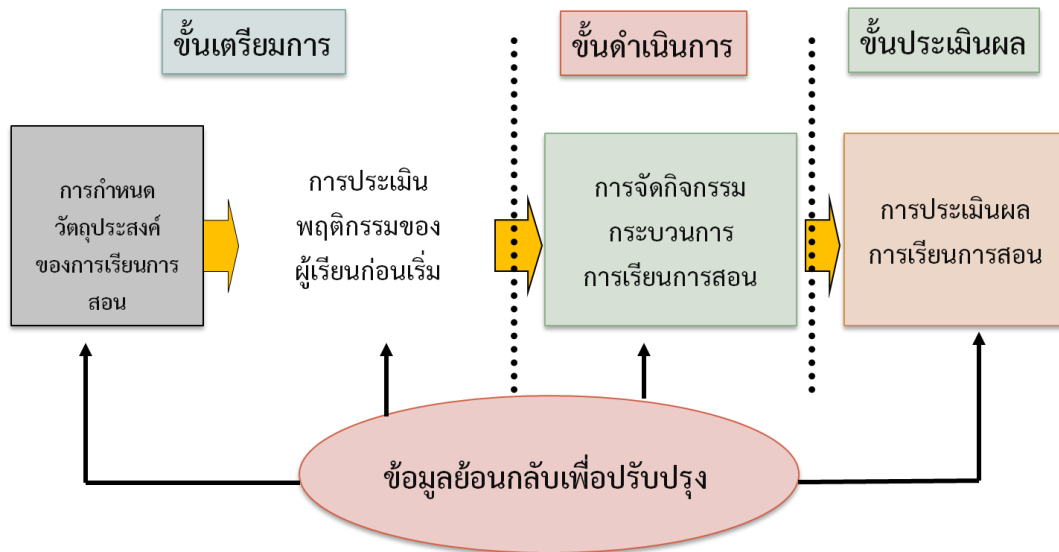
- 1) อุปกรณ์หรือสื่อที่ควบคุมและเข้าถึงสิ่งแวดล้อม (Access and Environmental Controls) ประกอบด้วย อุปกรณ์ที่ควบคุมทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น สวิตช์ แป้นพิมพ์พิเศษ เม้าส์ รีโมทคอนโทรล ซึ่งช่วยให้คนพิการเข้าถึงหรือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนได้ เช่นเดียวกับการทำทางลาด ประตูเปิด-ปิดอัตโนมัติหรืออักษรเบรลล์
- 2) อุปกรณ์ สื่อช่วยการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน (Aids to Daily Living) เช่น การแปลงพื้น การอาบน้ำแต่งตัว การรับประทานอาหาร ประกอบด้วย เครื่องมือเสริมด้าม จาน ถ้วย อุปกรณ์กั้นลิ้น ห้องน้ำที่ออกแบบพิเศษ
- 3) เทคโนโลยีด้านการฟัง (Assistive Listening) เป็นอุปกรณ์ ส่งเสริมบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ประกอบด้วย เครื่องช่วยฟัง เครื่องขยายเสียง ข้อความบนหน้าจอโทรศัพท์ และโทรศัพท์แบบพิมพ์
- 4) การสื่อสารทางเลือก (Augmentative/Alternative Communication) เป็นเทคโนโลยี สนับสนุนความสามารถทางการสื่อสารสำหรับบุคคลที่มีปัญหาการพูด หรือความเข้าใจภาษา การสื่อสารทางเลือก ประกอบด้วย กระดานสื่อสาร เครื่องช่วยออกเสียง โปรแกรมและคอมพิวเตอร์ที่ช่วยในการสื่อสาร
- 5) การเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ (Computer-Based Instruction) ซอฟต์แวร์ที่ช่วย ส่งเสริมความสามารถในการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์และเนื้อหาสาระวิชาต่างๆสำหรับนักเรียน บกพร่องทางการเรียนรู้
- 6) การเคลื่อนย้ายตนเอง (Mobility) เป็นเครื่องมือสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการ เคลื่อนไหว บกพร่องทางการมองเห็น ประกอบด้วย รถเข็นคนพิการ โครงฝึกเดินและจักรยานประยุกต์
- 7) การจัดทำทาง (Positioning) เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้บุคคลที่บกพร่องทางร่างกายอยู่ใน ท่าทางที่เหมาะสมสำหรับเรียนรู้โดยไม่ต้องเหนื่อยมาก ประกอบด้วย เก้าอี้ โต๊ะปรับพิเศษ โครงฝึกยืน ลืมพร้อมสายรัด
- 8) เครื่องช่วยมองเห็น (Visual Aids) เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางการ เห็นให้เข้าถึงข้อมูล ประกอบด้วย หนังสืออักษรขยาย หนังสือเสียง แวนขยาย ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ พุดได้ เครื่องทำอักษรนูนสำหรับคนพิการสายตา

รูปแบบการสอนขั้นพื้นฐาน

รูปแบบการสอนที่เป็นระบบ

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรมรูปแบบกิจกรรม On-line Discussion

สาระการอบรม

รูปแบบในการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงเรียนเฉพาะความพิการ โรงเรียนเรียนร่วม ศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. การจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
2. สถานศึกษาที่รองรับการจัดการศึกษาพิเศษตามกฎหมาย
3. เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการเรียนรู้

กิจกรรมการอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเนื้อหาเรื่อง “รูปแบบการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ” และสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารประกอบการอบรม ท่านสามารถ Download File เอกสารข้างล่างนี้มาศึกษาสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือสามารถพิมพ์ออกมาได้โดยการ Click ที่เอกสารประกอบการอบรม

- ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง “รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ”

- ฟังคำบรรยาย เรื่อง "รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ"

2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยใช้ คำสำคัญว่า “เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก” “Assistive technology” หรือไปศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

- <http://www.rs.mahidol.ac.th/thai/ict/index.html>
- www.nectec.or.th/atc/evnews.php
- km.pbn1.org/research/1286999355_namron.doc

3. ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยายเพิ่มเติมได้ Click เลือกที่ เมนูบทบรรยาย

4. ผู้เข้ารับการอบรม สรุปสาระสำคัญจากคำบรรยาย เอกสารประกอบการอบรมและศึกษากรณีศึกษาจาก วิดีทัศน์

5. เข้ารับการอบรมร่วมสนทนาใน กระดานสนทนา (Web board) ในประเด็น

- ประเด็นที่ 2 “การจัดการศึกษาในรูปแบบใดที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีระดับความรุนแรง และ ประเภทของความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาแตกต่างกันได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ”

6. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสนทนากับวิทยากร และเพื่อนผู้เข้ารับการอบรม ทางกระดานสนทนา (Web board หรือผ่านทาง Facebook ตลอดเวลา)

7. หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการฟังคำบรรยาย ศึกษาเอกสารประกอบการอบรม และร่วมสนทนาใน Web board ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานที่ 2

• ใบงานที่ 2 “รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ”

8. หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ โดย Click ที่ แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 2

สื่อประกอบการฝึกอบรม

1. เอกสารใบความรู้

• ใบความรู้ที่ 2 “รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ”

2. บทบรรยายประกอบ Power Point

3. กระดานสนทนา (Web board)

4. Facebook

การประเมิน

1. การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Web board)

2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 2

สรุป

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการสามารถจัดได้ทุกกระบวนรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับความแตกต่างของคนพิการรายบุคคล เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ท้องถิ่น ผู้ปกครองเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาตามศักยภาพตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยรัฐสนับสนุนทั้งด้านการแพทย์ วิชาการ สังคมเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น เทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ บริการ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคลที่ได้รับการพัฒนาออกแบบอย่างเป็นสากลสนับสนุนให้คนพิการมีอิสระ เพิ่มความสามารถให้แก่คนพิการในการทำงานให้สำเร็จ

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2

ตอนที่ 3 กระบวนการคัดกรอง

กระบวนการคัดกรองทางการศึกษา

การคัดแยกและประเมินนักเรียนนับเป็นกระบวนการที่สำคัญเพราะนอกจากจะเป็นการจัดประเภทเด็กเข้ารับบริการทางการศึกษาพิเศษตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้แล้ว ยังเป็นการช่วยให้นักเรียนได้รับบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน รวมทั้งการให้บริการความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการคัดกรอง

การคัดกรอง เป็นวิธีการค้นหาความบกพร่องเบื้องต้นที่ยังไม่แสดงอาการ โดยใช้การทดสอบหรือเครื่องมือหรือกระบวนการที่แยกบุคคลที่ดู ภายนอกเหมือนปกติแต่น่าจะมีความบกพร่องออกจากผู้ที่ไม่น่าจะมีความบกพร่องอย่างง่าย รวดเร็ว

การวัดผล เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์แทนปริมาณหรือคุณภาพของคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัดโดยสิ่งที่ต้องการวัดนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน เช่น การวัดผลการเรียนรู้ สิ่งที่วัดคือ ผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน

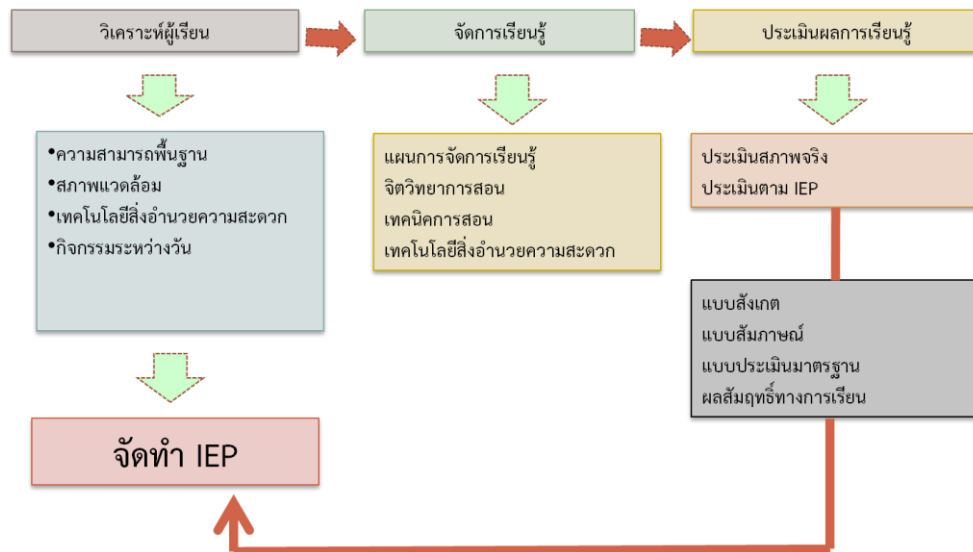
การประเมิน เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัด คือ นำตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่ได้จากการวัดมาตีค่าอย่างมีเหตุผล โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรมีกระบวนการดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน คัดกรองความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาในโรงเรียน
2. จัดทำ จัดทำแบบประเมิน แบบคัดกรองที่เหมาะสม มีมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา
3. ค้นหานักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา
  - 3.1 สังเกตพฤติกรรมทั้งใน นอกชั้นเรียน
  - 3.2 ศึกษาความไม่สอดคล้องกันอย่างมากระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับสติปัญญาที่แท้จริงของนักเรียนในด้านใดด้านหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งด้าน
  - 3.3 สัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ
  - 3.4 ประเมินความคัดกรองความสามารถ โดยใช้แบบประเมินที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น หรือใช้แบบประเมินมาตรฐาน เช่น แบบประเมิน Line Geo metric แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม KUS-SI Rating Scales:ADHD/LD/Autism (PDDs) หรือแบบคัดกรองความพิการทางการศึกษา 9 ประเภทของกระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ

4. นำเสนอข้อมูลการประเมิน คัดกรองเพื่อวางแผนจัดการศึกษาและกำหนดเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่เหมาะสมหรือวางแผนการส่งต่อบริการอื่นที่เหมาะสม

ระบบการจัดการศึกษาพิเศษ

การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

1. ตัวนักเรียน ประกอบด้วย ระดับพัฒนาการ และความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน
2. สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย เจตคติ/ความเชื่อ/เศรษฐกิจฐานะ ของคนในครอบครัว ชุมชน และสถานที่ บ้าน โรงเรียน ชุมชน เอื้อต่อการเข้าถึงของคนพิการ
3. กิจกรรมระหว่างวัน ประกอบด้วย กิจวัตรประจำวันที่ทำในแต่ละวัน ตั้งแต่ตื่นนอน ถึงเข้านอน
4. เครื่องช่วย/AT ประกอบด้วย การได้รับสนับสนุน มี/ไม่มี เหมาะสม/ไม่เหมาะสม และความสามารถในการใช้เครื่องช่วย/AT

เครื่องมือที่ใช้คัดกรองทางการศึกษา

1. แบบคัดกรองพัฒนาการ เช่น Denver Developmental Screening Test (DDST) , Developmental Screening Inventory (DSI), Line Geo Metric ฯลฯ
2. แบบคัดกรองความบกพร่องทางการศึกษา เช่น นักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม KUS-SI Rating Scales:ADHD/LD/Autism (PDDs) ,แบบคัดกรองความพิการทางการศึกษา 9 ประเภทของกระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ
3. แบบคัดกรองปัญหาเฉพาะด้าน เช่น แบบแผ่นทดสอบสายตาสเนลเลนชาร์ต (Snellen's chart) แบบทดสอบการอ่าน การเขียน การสะกดคำและการคิดคำนวณ แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้าน

4. อื่นๆ เช่น แบบคัดกรองจากทีมสหวิชาชีพ

แบบทดสอบมาตรฐานที่นิยมใช้

1. Thai Achievement test (1996)
2. Thai writing speed test (1995)
3. IQ test

ข้อควรคำนึงในการคัดกรองความบกพร่องทางการศึกษา

1. ขอบเขตการประเมินต้องตรงและครอบคลุมหลักสูตร
2. ใช้ข้อมูลผลการวัดที่ครอบคลุม วัดหลายแหล่ง หลายวิธี
3. เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินผลการคัดกรองมีความชัดเจน เป็นไปได้ มีความยุติธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
4. ผลการคัดกรองไม่ใช่การวินิจฉัยความพิการ

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรมรูปแบบกิจกรรม On-line Discussion

สาระการอบรม

การคัดกรอง เป็นวิธีการค้นหาความบกพร่องเบื้องต้นที่ยังไม่แสดงอาการ โดยใช้การทดสอบหรือเครื่องมือหรือกระบวนการที่แยกบุคคลที่ดู ภายนอกเหมือนปกติแต่ น่าจะมีความบกพร่องออกจากผู้ที่ไม่ น่าจะมีความบกพร่องอย่างง่าย รวดเร็ว ประกอบด้วย

1. การคัดกรองบุคคลที่มีความพิการทางการศึกษา 9 ประเภท
2. กระบวนการคัดกรองความบกพร่องนักเรียน
3. เครื่องมือที่ใช้คัดกรองความพิการทางการศึกษา

กิจกรรมการอบรม

1. ผู้เข้ารับ การอบรมผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเนื้อหาเรื่อง “กระบวนการคัดกรอง” และสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารประกอบการอบรม ท่านสามารถ Download File เอกสารข้างล่างนี้มาศึกษาสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือสามารถพิมพ์ออกมาได้โดยการ Click ที่เอกสารประกอบการอบรม

- ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง “ฟังคำบรรยาย เรื่องกระบวนการคัดกรอง

2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยใช้ คำสำคัญ หรือไปศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

- <http://www.dmh.go.th/test/cesd/child/>
- <http://www.udonspecial.com/udonspecial/mainfile/8bztMxZkqrmA.pdf>
- www.pathum2.net/support/files/2013/.../แบบคัดกรอง%20kus-si.doc
- <http://hph4.anamai.moph.go.th/data/mch/anamai49.pdf>

3. ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยายเพิ่มเติมได้ Click เลือกที่ เมนูบทบรรยาย
4. ผู้เข้ารับการอบรม สรุปสาระสำคัญจากคำบรรยาย เอกสารประกอบการอบรมและศึกษากรณีศึกษาจาก วิดีทัศน์
5. เข้ารับการอบรมร่วมสนทนาใน กระดานสนทนา (Web board) ในประเด็น ต่อไปนี้
  - ประเด็นที่ 3 “ปัญหาและแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนของท่าน”
6. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสนทนากับวิทยากร และเพื่อนผู้เข้ารับการอบรม ทางกระดานสนทนา (Web board หรือผ่านทาง Facebook ตลอดเวลา)
7. หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการฟังคำบรรยาย ศึกษาเอกสารประกอบการอบรม และร่วมสนทนาใน Web board ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานที่ 3
  - ใบงานที่ 3 เรื่อง “กระบวนการคัดกรอง”
8. หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ โดย Click ที่ แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3

สื่อประกอบการอบรม

1. เอกสารใบความรู้
  - ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง “ฟังคำบรรยาย เรื่องกระบวนการคัดกรอง”
2. บทบรรยาย เรื่อง “กระบวนการคัดกรอง”

การประเมิน

1. การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Web board)
2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3

สรุป

กระบวนการคัดกรอง จะทำให้ทราบถึงระดับความสามารถ และพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน เพราะนอกจากพ่อแม่ ผู้ปกครองแล้ว ครูนับเป็นอีกผู้หนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ดังนั้นจึงเป็นเรื่องปกติที่ครูจะสังเกตเห็นพฤติกรรม อาการหรือความบกพร่องของเด็กได้โดยง่าย แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้ครูมีองค์ความรู้ และข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับเด็กของตนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ครูควรได้รับการอบรมและพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและประเภทของความพิการหรือความบกพร่องประเภทต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองที่มีหลายประเภท เช่น แบบประเมิน Line Geo metric แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม KUS-SI Rating Scales:ADHD/LD/Autism (PDDs) หรือแบบคัดกรองความพิการทางการศึกษา 9 ประเภทของกระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 3 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3

ตอนที่ 4 กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

แนวทางการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาสำหรับสถานศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาความสามารถพื้นฐาน คุณลักษณะของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา เพื่อค้นหาเด็กนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
2. กำหนดแนวทางการศึกษาแนวทางการปรับหลักสูตรแกนกลาง การเรียนการสอน สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดชั้นเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชนตลอดจนองค์ความรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน
3. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถเข้าถึงข้อมูล แหล่งเรียนรู้ได้ง่าย
4. จัดการเรียนการสอน เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละบุคคล
5. ประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

แนวทางการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาสำหรับครูผู้สอน

1. การอำนวยความสะดวก (Accommodation) เช่น การยืดหยุ่นเวลาในการทำกิจกรรมหรือการสอบ การจัดที่นั่งเรียน การสนับสนุนเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ การช่วยเหลือการทำเครื่องหมายลงในข้อสอบแทนการทำลงในกระดาษคำตอบ การตอบปากเปล่าแทนการเขียน การบันทึกเทปแทนการเขียนตอบ การให้ทำข้อสอบก่อนหรือนำกลับไปทำที่บ้านก่อนวันสอบ การหาคนอ่านข้อสอบหรือเขียนคำตอบ การใช้ภาษาง่ายๆ การใช้แผนภูมิ การย่อขยายในเอกสารความรู้ หรือการหาเพื่อคู่มือ เป็นต้น
2. การปรับเปลี่ยน (Modification) หลักสูตร ความยากง่ายของเนื้อหาสาระที่เรียน จำนวนหรือลักษณะข้อสอบ การประเมินผลตามเกณฑ์ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่อิงกลุ่ม
3. การประยุกต์หรือการดัดแปลง (Adaptation) กระบวนการสอนให้มีความหมายสอดคล้องกับความต้องการ ในวิถีชีวิตจริงของนักเรียน เน้นการลงมือทำและใช้สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การคิดคำนวณราคาสินค้าด้วยเครื่องคิดเลขการใช้เงิน การทอนเงินจากการซื้อของในห้างสรรพสินค้าตามแผ่นโฆษณา แทนการแก้โจทย์ปัญหาในหนังสือ หรือการให้นักเรียนลงมือทำหรือให้แผนผังขั้นตอนกิจกรรม แทนการท่องหนังสือ

แผนการเชื่อมต่อทางการศึกษาของนักเรียน (Transition Plan: TP)

แผนการเชื่อมต่อทางการศึกษา เป็นกระบวนการจัดการเปลี่ยนแปลงสถานที่หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กนักเรียนพิการได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถและความต้องการจำเป็น มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) การมองภาพชีวิตในอนาคตของนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การมอง

สถานการณ์/สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อชีวิตในอนาคตของนักเรียน 3) ความรับผิดชอบร่วมกันโดยครอบครัว ครูหรือบุคลากรของโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และชุมชน

กระบวนการดำเนินการเชื่อมต่อนักเรียนพิการ

1) กำหนดตัวบุคคลที่ทำงานในทีม ประกอบด้วย นักเรียนพิการ ครอบครัว ครูผู้สอนทุกคน นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง บุคลากรหรือเพื่อนของนักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) จัดทำโครงสร้างประวัติของนักเรียนโดยย่อ เป็นรายบุคคล

3) สร้างและพัฒนาแผนการเชื่อมต่อนักเรียนเป็นรายบุคคล

4) กำหนดวิธีดำเนินการเพื่อให้สำเร็จตามแผน ฯ

5) ประสานงานและดำเนินการตามแผนที่กำหนด

6) กำกับติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผนฯ

การดำเนินการแผนการเชื่อมต่อทางการศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือครูควรรศึกษาข้อมูลพื้นฐานอย่างครอบคลุม จาก ข้อมูลส่วนบุคคล(History Map) ภูมิหลัง (Background Map) การมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น (Relationships Map) ความพึงพอใจหรือความชอบ(Preferences Map) ความฝัน ความหวัง และความกลัว (Dreams, Hopes, Fears Maps) ความสามารถในการรู้จักเลือก (Choices Map) ทักษะในการสื่อสาร(Communications Map)

กระบวนการตอบสนองต่อการช่วยเหลือ (Response To Intervention: RTI)

RTI เป็นวิธีดำเนินการใช้ช่วยเหลือทางวิชาการที่ออกแบบมาเพื่อเตรียมการตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อให้การช่วยเหลือส่งผลต่อนักเรียนที่มีความยุ่งยากในการเรียนรู้ RTI ถูกออกแบบเพื่อเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของกระบวนการคัดแยกบุคคลที่ยุ่งยากในการเรียนรู้ทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว ซึ่งผลการทดสอบระดับเชาวน์ปัญญา (Intelligence Quotient : IQ testing) แตกต่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และกระบวนการนี้จะทำให้ครูสามารถแยกประเภทบุคคลที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

RTI เป็นกระบวนการค้นหาความบกพร่องของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและให้การช่วยเหลือก่อนตั้งแต่แรกเริ่มที่นักเรียนจะล้มเหลวทางวิชาการ มีการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นประจำ ต่อเนื่อง ใช้การวิจัยเป็นฐานในการช่วยเหลือ และสำหรับนักเรียนที่ตอบสนองต่อกระบวนการ RTI น้อยแสดงว่านักเรียนมีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้การจัดการศึกษาพิเศษโดยตรง

กระบวนการ RTI จัดทำขึ้นภายใต้ข้อสันนิษฐาน ดังนี้

- 1) ระบบการศึกษาสามารถสอนนักเรียนทุกคนได้เหมือนกัน
- 2) การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็นการป้องกันนักเรียนที่มีความเสี่ยงที่จะมีความบกพร่อง
- 3) การช่วยเหลือเป็นประจำ บ่อยๆ ต่อเนื่องมีความจำเป็นต่อนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในชั้นเรียน
- 4) การแก้ปัญหาทางวิชาการต่างๆ ถูกนำมาใช้ระหว่างเรียนแทนการประเมินผลปลายภาค
- 5) การวิจัยระหว่างช่วยเหลือทำให้มีความเป็นไปได้สูงที่จะประสบความสำเร็จ
- 6) การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนจะเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอน
- 7) ข้อมูลการช่วยเหลือต่างๆ นำไปสู่การตัดสินใจจัดการเรียนการสอนขั้นต่อไป

แผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan: IFSP)

แผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan: IFSP) เป็นทั้งกระบวนการและเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือครอบครัวและเด็กพิการ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 3 ปี โดยการคำนึงถึงความต้องการจำเป็นของเด็กและความต้องการของครอบครัว การดำเนินงานของแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว จะขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นของเด็กเป็นหลัก ทีมแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ควรมาจากหลายๆ ฝ่ายทั้งด้านการแพทย์ นักบำบัด นักพัฒนาการ นักสังคมสงเคราะห์ และอื่นๆ

IFSP ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและบทบาทหน้าที่ของครอบครัว ในการช่วยพัฒนาเด็ก กระบวนการจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว จะต้องประกอบด้วย สมาชิกในครอบครัว และทีมสหวิชาชีพซึ่งวางแผนร่วมกัน เครื่องมือ และการประเมินครอบครัว การจัดลำดับก่อนหลัง (Priorities) และแหล่งทรัพยากร การเขียนแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ประกอบด้วย

- 1) ระดับความสามารถพื้นฐานของเด็กในด้านร่างกาย ความคิด การสื่อสาร สังคมอารมณ์ และการปรับตัว
- 2) แหล่งทรัพยากรของครอบครัว การจัดลำดับก่อนหลัง (Priorities) และปัจจัยอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
- 3) เป้าหมายหลักที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ของเด็กและครอบครัว เช่น ลักษณะอาการของเด็ก ผลการพัฒนา ระยะเวลาที่ใช้
- 4) ความจำเป็นในการรับบริการเฉพาะด้านของเด็กและครอบครัว รวมถึงความถี่ ความเข้มข้นของการรับบริการ และวิธีการรับบริการ
- 5) การปรับสภาพแวดล้อมทั่วไปให้เหมาะสม
- 6) วันที่เริ่มต้นให้บริการ
- 7) ชื่อผู้เสนอบริการ ผู้รับผิดชอบแผน และผู้ประสานงานกับองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 8) ลำดับขั้นตอนการส่งเสริมให้เด็กเข้าเรียนหรือบริการอื่นๆ ที่เหมาะสมต่อไป

หลักการสำคัญของ IFSP

- 1) ตระหนักว่าครอบครัวเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิต
- 2) เอื้ออำนวยให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่าง ครอบครัวและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 3) รู้และเข้าใจถึงศาสนา วัฒนธรรมและฐานะทางการเงินของครอบครัว
- 4) เข้าใจถึงจุดแข็งและความแตกต่างของวิถีชีวิตของแต่ละครอบครัว
- 5) ครอบครัวได้แลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจช่วยเหลือ
- 6) ตระหนักถึงความสำคัญของพัฒนาการที่จำเป็นของเด็กและครอบครัว
- 7) จัดหาบริการต่างๆ อย่างต่อเนื่องให้กับครอบครัว

- 8) จัดให้มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องทำการประเมิน รักษา แนะนำ และให้บริการอย่างมีคุณภาพ
  - 9) จัดให้มีบริการสนับสนุนและบรรเทาความเครียด ด้านอารมณ์ การเงิน การศึกษา การรักษาพยาบาลแก่ครอบครัว
    - 10) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายของผู้ปกครอง
    - 11) เคารพสิทธิของครอบครัวในการเลือกรับบริการ
    - 12) จัดทำแผนการช่วยเหลือตามลำดับและตรงตามความต้องการของครอบครัว
    - 13) มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและเป็นประโยชน์ต่อเด็ก
- ความสำเร็จในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากการสนับสนุนกลุ่มและเครือข่ายตลอดจนการให้คำปรึกษา มีองค์ประกอบดังนี้
- 1) ต้องมีการประเมินความต้องการจำเป็นที่แท้จริงของผู้ปกครอง
  - 2) ต้องมีทางเลือกหลายรูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับความแตกต่างของแต่ละครอบครัว
  - 3) ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
  - 4) บุคลากรที่ให้บริการช่วยเหลือ ต้องยอมรับว่าผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่สุดและอันดับแรกที่จะช่วยพัฒนาคนพิการได้ดี

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan: IEP)

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 กำหนดให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 มีรายละเอียดสำคัญดังนี้

องค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อมูลดังต่อไปนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป เช่น วันเดือนปีเกิด ประเภทความพิการ ชื่อตัว ชื่อสกุล และที่อยู่ของผู้เรียน บิดา มารดา ผู้ปกครอง เป็นต้น 2) ข้อมูลด้านการแพทย์ หรือด้านสุขภาพ 3) ข้อมูลด้านการศึกษา 4) การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ 5) ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 6) คณะกรรมการจัดทำแผน 7) ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน 8) ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น

กระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อย่างน้อยต้องประกอบด้วย จัดประเมินระดับความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนเป็นรายบุคคล กำหนดเป้าหมาย ระยะยาว 1 ปี เป้าหมายระยะสั้น หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา กำหนดกระบวนการเรียนรู้และปัจจัยที่มีความต้องการจำเป็นทางการศึกษา กำหนดรูปแบบหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับผู้เรียนแต่ละคนโดยมีกรรมการไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่ง

ประกอบด้วย 1)ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน 2) บิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลคนพิการ 3) ครูประจำชั้น หรือครูแนะแนว หรือครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่รับผิดชอบงาน ด้านการศึกษาพิเศษที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ในการส่งต่อผู้เรียนที่จบการศึกษาแต่ระดับ หรือย้ายสถานศึกษาให้สถานศึกษานำส่งแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รายงานผลการประเมิน การดำเนินการตามแผน เพิ่มประวัติและเพิ่มสะสมผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาต่อไป แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากเป็นเอกสาร เชื่อมโยงการส่งต่อบริการความช่วยเหลือ การสนับสนุนสื่อ บริการ ความเหลืออื่นใดทางการศึกษา เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจากการสนับสนุนของรัฐ ดังนั้น กระบวนการจัดทำควรเกิดจากการมีส่วนร่วมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ

กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา เริ่มตั้งแต่แรกเกิดที่โรงพยาบาลโดยมีการวินิจฉัย คัดแยกความพิการตั้งแต่แรกเริ่ม การประเมินความสามารถพื้นฐาน การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลลูกพิการ การทำ แผนเชื่อมต่อทางการศึกษาสำหรับคนพิการ(TP) โดยทำแผนที่ชีวิตของคนพิการรายบุคคลเพื่อให้คนพิการและครอบครัวดำเนินชีวิตอย่างมีจุดหมาย ผู้เกี่ยวข้อง รัฐบาลหน้าที่ เตรียมการก่อนล่วงหน้า การจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) กระบวนการตอบสนองต่อการช่วยเหลือ (RTI) และการให้ความช่วยเหลือแบบมีส่วนร่วมจากทีมสหวิทยาการ

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรมรูปแบบกิจกรรม On-line Discussion

สาระการอบรม

กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา การสนับสนุนเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความเหลืออื่นใดทางการศึกษา การให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะครอบครัว และการจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่าน ประกอบด้วย

1. กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา
2. กระบวนการตอบสนองต่อการช่วยเหลือ (Response To Intervention: RTI)
3. แผนการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan: IFSP)
4. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan:

IEP)

กิจกรรมการอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเนื้อหาเรื่อง “กระบวนการให้ความช่วยเหลือ” และสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารประกอบการอบรม ท่านสามารถ Download File เอกสารข้างล่างนี้มาศึกษาสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือสามารถพิมพ์ออกมาได้โดยการ Click ที่เอกสารประกอบการอบรม

- ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง “กระบวนการให้ความช่วยเหลือ”

2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยใช้ คำสำคัญ หรือไปศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

- http://www.wiriya.net/yimsoo.php?id_vdo=39
- <http://www.pbps.ac.th/index2.html>
- http://www.elib-online.com/doctors48/child_autistic002.html

3. ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยายเพิ่มเติมได้ Click เลือกที่ เมนูบรรยาย

4. ผู้เข้ารับการอบรม สรุปสาระสำคัญจากคำบรรยาย เอกสารประกอบการอบรมและศึกษากรณีศึกษาจาก วิดีทัศน์

5. เข้ารับการอบรมร่วมสนทนาใน กระดานสนทนา (Web board) ในประเด็นต่อไปนี้

- ประเด็นที่ 4 “วิธีการให้ความช่วยเหลือใดที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีระดับความรุนแรงได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ”

6. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสนทนากับวิทยากร และเพื่อนผู้เข้ารับการอบรม ทางกระดานสนทนา (Web board หรือผ่านทาง Facebook ตลอดเวลา)

7. หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการฟังคำบรรยาย ศึกษาเอกสารประกอบการอบรม และร่วมสนทนาใน Web board ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานต่อไปนี้

- ใบงานที่ 4 [เรื่อง “กระบวนการให้ความช่วยเหลือ”

8. หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ โดย Click ที่ แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 4

สื่อประกอบการฝึกอบรม

1. เอกสารใบความรู้

- ใบความรู้ที่ 4 “กระบวนการให้ความช่วยเหลือ”

2. กระดานสนทนา (Web board)

- ประเด็นที่ 1 “วิธีการให้ความช่วยเหลือใดที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีระดับความรุนแรงได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ”

การประเมิน

1. การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Web board)

2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 4

สรุป

การวางแผนการเชื่อมต่อทางการศึกษาของนักเรียนพิการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องควรมี การศึกษานักเรียนพิการในมุมมองกว้าง ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตเพื่อให้มีทิศทางการช่วยเหลือ ร่วมกันรวมถึงการส่งต่อบริการที่เหมาะสม การเขียนแผนที่ชีวิต จะทำให้เข้าใจคนพิการมากขึ้น ผู้เกี่ยวข้องสามารถเตรียมการช่วยเหลือทั้งสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆที่จำเป็นได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของคนพิการแต่ละคนซึ่งมีความ หลากหลายในบริบท และศักยภาพ

สำหรับการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สถานศึกษาควรให้มีการ เตรียมการทั้งสิ่งแวดล้อม หลักสูตร องค์ความรู้ในตัวครู และให้ความสำคัญกับการประเมินผลก่อน จัดการเรียนการสอนเพื่อให้สามารถวางแผนการสอน เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกและปรับ หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน วิธีการวัดประเมินผลได้สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล

ส่วนกระบวนการทำ IFSP ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมายการ ช่วยเหลือเด็กให้เหมาะสมชัดเจน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม กระบวนการ IFSP จึงเป็นกระบวนการร่วมมือที่เหมาะสมในการประเมินศักยภาพ เตรียมความพร้อมของแต่ละ ครอบครัวเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างครอบครัวกับหน่วยงานหรือองค์กรหรือทีมสห วิทยาการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กพิการ

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 4 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 4

ใบงานที่ 1.1

ชื่อหลักสูตร การศึกษาพิเศษ

เรื่องที่ 1.1 ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษและบริบทที่เกี่ยวข้อง

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเติมคำในช่องว่างที่กำหนดให้ถูกต้อง

ทำไมต้องจัด
การศึกษาพิเศษ

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ 1.2

ชื่อหลักสูตร การศึกษาพิเศษ

เรื่องที่ 1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องสู่การจัดการศึกษาเพื่อทุกคน

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

1. กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 30 ,40 (6) ,49, 54, 80, 152 กล่าวว่อย่างไร
2. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 20 (2),11,19 กล่าวว่อย่างไร
3. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตราใด ที่กำหนดให้ “การกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการจะกระทำมิได้”
4. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา ไตที่กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการเรียนร่วม การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนดสิทธิทางการศึกษาของคนพิการใน มาตรา 5 ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มีอะไรบ้าง

ใบงานที่ 1.3

ชื่อหลักสูตร การศึกษาพิเศษ

เรื่องที่ 1.3 ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

คำสั่ง ให้ผู้เข้าอบรม ศึกษาประกาศกระทรวง ต่อไปนี้ แล้วเติมคำตอบลงในตารางให้ถูกต้องคำแนะนำ

1. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552
2. ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2552 เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ

ประเภทที่	ประกาศกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการ พ.ศ. 2552	
	กระทรวงศึกษาธิการ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		

ใบงานที่ 2

ชื่อหลักสูตร การศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 2 รูปแบบในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
คำสั่ง ให้ผู้เข้าอบรมศึกษาเอกสารใบความรู้แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

นักเรียนชั้น ป.5 เขวณปัญหาเท่ากับ 93 บทพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน ในระดับความรุนแรง ท่านคิดว่าควรจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใด เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 3

ชื่อหลักสูตร การศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 3 กระบวนการตัดกรอง

คำสั่ง ให้ผู้เข้าอบรมศึกษาเอกสารใบความรู้แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

กระบวนการตัดกรองในโรงเรียนของท่านควรเป็นอย่างไร

กระบวนการ	1.....
	2.....
	3.....
	4.....
	5.....
	6.....
	7.....
เครื่องมือตัดกรอง	1.....
	2.....
	3.....

ใบงานที่ 4

ชื่อหลักสูตร การศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 4 กระบวนการให้ความช่วยเหลือ

คำสั่ง ให้ผู้เข้าอบรมศึกษาเอกสารใบความรู้แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

นักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้น ป.3 เขavnปัญญา 110 อ่านหนังสือได้เท่ากับชั้น ป. 1
โรงเรียนควรได้รับการช่วยเหลือทางการศึกษาอย่างไร ในประเด็นต่อไปนี้

1.การอำนวยความสะดวก (Accommodation)

.....
.....
.....
.....

2. การปรับเปลี่ยน (Modification)

.....
.....
.....
.....

3. การประยุกต์หรือการดัดแปลง (Adaptation)

.....
.....
.....
.....